

Hun staart, die voorzien is van een staartvin, kan niet als grijpporgaan gebruikt worden. Een groot aantal soorten van dit geslacht is zowel in de tropiese als in de koudere zeeën verspreid. Evenals bij de verwante zeepaardjes, ontwikkelt zich bij het mannetje van de zeenaalden na de paartijd een broedbuidel.

In vreemdsoortigheid worden de zeepaardjes nog overtroffen door de leden van het geslacht *Phyllopteryx*. Hun lichaam draagt allerlei doornen en uitsteeksels, die voorzien zijn van band- of bladvormige aanhangsels, waardoor de dieren ook al in verband met hun groenachtige lichaamskleur, sprekend gelijken op het zeewier, waartussen zij leven.

Fig. 5 en 6 stellen een paar soorten van dit wonderlike geslacht voor. De in de laatste figuur afgebeelde doet sterk aan de voorstelling van de Chinese draak denken.

Van *Phyllopteryx* zijn drie verschillende soorten bekend, die uitsluitend de kustzeeën van Australië bewonen.

Ook bij deze dieren treft men dezelfde merkwaardige gewoonte aan, dat de mannetjes de zorgen voor de eieren op zich nemen. In afwijking met de gewoonte van hun naaste verwanten worden de eieren door het wijfje aan de binnenzijde van de staart bij het mannetje vastgehecht, zonder dat zich daarna een broedbuidel ontwikkelt.

Met een variant op de lijfspreuk van koning Frans I, zou men hier dus kunnen zeggen:

Souvent homme varie,
Bien fol qui s'y fie!

Fort de Kock, April 1924.

EDW. JACOBSON.

TWEE BEKENDE MARKTVISSCHEN.

(Met gekleurde plaat).

Wij bieden onzen lezers ditmaal de gekleurde afbeeldingen van een tweetal visschen, die geregeld op onze visch-pasars worden aangevoerd en die ieder wel eens bij de vischkoopers, die onze steden doorkruisen, zal hebben opgemerkt. De *ikan merah* (*Lutjanus annularis*) maakt een zeer goed figuur op de Europeesche tafel, terwijl de *ekor koening* (*Caesio erythrogaster*) meer in de nederiger Inlandsche woningen terecht komt. Of er reden is, de *ikan merah* boven de *ekor koening* te verkiezen, ik zou het niet durven beslissen. In de eerste plaats ben ik daartoe niet voldoende fijnproever en ook komt het mij voor, dat men bij een vergelijkend oordeel over den smaak der verschillende vischsoorten vaak terdege rekening moet houden met de stemming en de meer of minder gelukkige hand van de kokkie. Bij het bepalen van de voorkeur van de eene vischsoort boven de andere spelen dan ook geheel bijkomstige omstandigheden vaak een groote rol. Hoe goed smaakt bijv. het vleesch van de geep (mal.: *tjendro*), maar de graten zijn groen! Hoe heerlijk smaakt gebakken *lajoer*, maar de visch ziet er zoo graterig uit (is het echter volstrekt niet).

Zoo ziet ook de *ekor koening* er grateriger uit dan de *ikan merah*, omdat hij meer de gedaante van haringachtige visschen (bijv. de *troeboek*) heeft. Maar het is ook hier: schijn bedriegt, want de *ekor koening* behoort volstrekt niet tot de gratige haringachtige visschen, maar tot dezelfde familie als de *ikan merah*: de baarsachtigen, die zooveel smakelijke visschen in hare gelederen tellen, als daar zijn de *kakap*, de *djinaha*, de *gerot-gerot*, de *kakap merah*, en de *krapoeh's*. Zijn afwijkenden vorm dankt hij blijkbaar daaraan, dat zijn levenswijze een meer pelagische is dan die van de zooveel opgesomde soorten, die meest op den bodem hun voedsel zoeken en door hun

wijde bekken als echte roofvisschen gekenmerkt worden. Vergelijk daar het coquette mondje van de ekor koening eens mee, dat ziet er lang niet zoo gevaarlijk uit als de wijde muil van de krapoeh (*Serranus* spp.), die stil in een hoek op den loer ligt om zich onverwachts op zijn prooi te werpen. De ekor koening jaagt kleiner wild na en zoekt het daarbij in snelheid en behendigheid.

Beide visschen, de ikan merah en de ekor koening, worden veel in de boeboe's gevangen. Dat zijn een soort groote muizenvallen, van bamboe-latjes gevlochten, die op den zeebodem worden neergelaten. De „boeboe ternate” heeft twee ingangen, de „boeboe boeton” die meer voor grootere visschen bestemd is en dan ook wijdere mazen heeft, maar één. Is de visch daardoor eenmaal in de boeboe terechtgekomen, dan kan hij den uitgang niet meer vinden. De visch, die er eenmaal inzit, lokt bovendien andere visch aan, zoodat men bijv. na twee of na drie dagen meer dan 2 of 3 maal zooveel visch in een boeboe vindt als na één dag.

Na een paar dagen wordt de boeboe weer opgezocht, — wat men vaak doet door met een ankertje over den grond te sleepen, — en opgehaald. Door een zijdeurtje wordt de inhoud eruit genomen. Daar boeboe's veel bij karang gebruikt worden, vindt men er vaak de prachtigste visschen in, die echter voor den visscher dikwijls niet de grootste waarde hebben. Tot de waardevolste behooren wel de ikan merah en de ekor koening. De eerste gaat tot vrij groote diepte en flinke exemplaren worden op 40 tot 50 M. diepte gevangen. Bij het ophalen puilen de oogen dan ook vaak uit en de maag schiet in de keel als gevolg van het groote drukverschil.

Jongere exemplaren van de ikan merah vindt men dichter onder de kust. Zij hebben een donkere en daarvóór een lichte vlek op den staartwortel en een donkere band over het oog, die schuin van achter-boven naar voor-onder loopt. Dit is ook op de plaat, die een jong exemplaar voorstelt, te zien. Met het ouder worden maakt die teekening plaats voor een meer gelijkmatig bleek rood. Bij heel jonge vischjes is de teekening nog duidelijker, maar de kleur is daar bruin en gaat pas later in rood over.

In het zeewater-aquarium op Pasar Ikan „doet” de ikan merah het niet zoo goed als de verwante *gerot-gerot* (*Pristipoma guoraka*), *djinaha* (*Lutjanus johnii*), e. d., vermoedelijk omdat zij grooter diepte en hooger druk verlangen. Het blijken ook hier echte roovers te zijn, die geen kleinere visch met rust kunnen laten.

H. C. D.

HOUTZWAMMEN.

(Vervolg van bldz. 90.)

Van de soorten, die nog te bespreken blijven als zijnde van belang voor de aantasting van bewerkt hout, wil ik nog noemen *Polyporus rubidus* BERK., *Schizophyllum commune* FR. en de *Auricularia*-soorten. Wel werden op het terrein van het Boschproefstation op de daar liggende balken door den heer BIANCHI nog tal van andere soorten verzameld, maar van de meeste dezer is het zeer onwaarschijnlijk, dat zij bij de aantasting van bewerkt hout een belangrijken rol zouden spelen, d. w. z. het hout dusdanig zouden aantasten, dat vernieuwen noodzakelijk zou zijn. Zelfs zou ik de *Auricularia*-soorten hier liever willen weglaten, aangezien ik niet geloof, dat zij eenige rotting van beteekenis veroorzaken. Zij worden echter op bewerkt hout nog al eens aangetroffen, al tasten zij dit dan ook slechts oppervlakkig aan, en, omdat deze soorten in andere opzichten nog al belangrijk zijn, heb ik ze hier toch maar opgenomen. Evenals in Europa schijnt ook hier het aantal echte houtvernielers beperkt te zijn.